

“Dissemination of Education for Knowledge, Science and Culture”

- Shikshanmaharshi Dr. Bapuji Salunkhe

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

Vivekanand College, Kolhapur

(Empowered Autonomous)

Best Practice

**“A scientific Study of Kirnotsav in Mahalaxmi
(Ambabai) Temple, Kolhapur during ‘Dakshinayan’ and
‘Uttarayan’ of Sun”**

by

Department of Physics and IQAC

in

2023 – 24

Submitted by

Head of the Department,

Department of Physics, Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)

Submitted to

Internal Quality Assurance Cell (IQAC)

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)

(2023 – 24)

Introduction

Mahalaxmi (Ambabai) temple built in an ancient time is an excellent architectural design with natural stones. Kirnotsav at Mahalaxmi (Ambabai) temple, Kolhapur, Maharashtra is one of the most awaited festivals for a people from Maharashtra and other states. It is also becoming popular amongst people from other countries. During 'Dakshinayan' and Uttarayan of sun the sun rays' traverse about 200 meters, from Mahadwar arch to idol goddess Mahalaxmi (Ambabai). During 'Dakshinayan' of Sun (November 9,10 and11) and Uttarayan of Sun (January 31 and February 1 and 2) sun rays spectacularly illuminates an entire path, that dominates reddish golden sunrays stemming from longer wavelength of solar spectrum (650-700 nm). The typical path following by sun rays during 'Dakshinayan' is: Mahadwar road arch (5.00pm), Garud mandup back side (5.17pm), Garud mandup (5.21 pm), Ganapati mandir back side (5.26 pm), Kasav chowk (5.32pm), Pitali Umbhartha (5.37 pm), Khajina chowk (5.39 pm), Garbhgruha first step (5.41 pm), Garbhgruha second step (5.42 pm), Garbhgruha third step (5.43 pm), Garbhkuti (5.43 to 5.44 pm), Katanjan (5.44 pm), idol (5.45 to 5.49 pm). In Uttarayan of sun the typical path following by sun rays is Mahadwar road arch (5.18 pm), Garud mandup back side (5.36pm), Garud mandup (5.41 pm), Ganapati mandir back side (5.44 pm), Kasav chowk (6.00pm), Pitali Umbhartha (6.05 pm), Khajina chowk (6.07 to 6.08 pm), Garbhgruha first step (6.10 pm), Garbhgruha second step (6.11 pm), Garbhgruha third step (6.12 pm), Garbhkuti first step(6.12 to 6.13pm), Katanjan (6.14 pm), idol (6.15 to 6.19 pm). The entire event of 3 days is supposed to be highly sacred and religious. Thus, attracts about 30 thousand people every day. It is supposed to be very fortune and life fulfilling event for all those who attended it personally.

Kirnotsav has been always the topic of great enthusiasm and full of complexities. Hence previously some people tried to undertake its scientific study. However due to many reasons, for several years the festival did not take place full-fledged i.e. sun rays did not reached up to the face of the idol or covers entire idol, and the overall light intensity as the path was reduced.

Contribution by Faculty of Department of Physics, Vivekanand College, Kolhapur

Prof. (Dr) Milind Manohar Karanjkar, Head, Department of Physics and Astrophysics, Vivekanand College, Kolhapur (Autonomous) and his team of students decided to work on these problems scientifically to overcome the problem and get remedy on it, few years back.

The team of researchers have observed following problems:

- 1) The heavy traffic at nearby places of temple and human interference created enormous amount of dust particles that scatter sun light and deviate their path. This lessens the intensity of sun rays and their amount which are not enough to illuminate full idol, with desired intensity.
- 2) A crowd of about 2000 people, gathered inside the temple, caused dramatic increase in abnormal humidity. This refracts the sun rays to a great extent.
- 3) In addition, direct human interference in the pathway obstructs sun rays.
- 4) The nearby shopkeepers used to lighten their shops, which increased stray light.
- 5) Further obstructions occurred due to building, water tanks, trees, hoardings and electric cables.
- 6) Furthermore fog, smog, smokes, clouds, rain storm, winds, cared natural obstructions.

The humidity, intensity of light, wind speed and temperature were continuously monitored and studied accurately with the help of Data logger, Lux meter, Anemometer and Thermal gun. The

systematic record of all these physical parameters at various locations within the temple. The final plan was worked out accordingly, to observe full-fledged Kirnotsav.

Printed from

THE TIMES OF INDIA

Kirnotsav festival: Sun rays reach till waist of the deity at Mahalaxmi

TNN | Feb 1, 2017, 06.02 AM IST

KOLHAPUR: The first day of second Kiranotsav festival on Tuesday saw rays of the sun reaching till the waist of the deity at Mahalaxmi temple.

In another development, the Mahalaxmi Kiranotsav Marg Nischitikaran Samiti came up with a fixed map of the sun's movement and will soon submit it to the town planning department of the Kolhapur Municipal Corporation (KMC).

The Mahalaxmi temple is built in such a manner that sun rays reaches in sanctum sanctorum twice a year— Uttarayan (sun moving towards North) and Dakshinayan (sun moving towards South). The ongoing festival will culminate on February 2.

On Day 1 of the festival, more than 10,000 devotees attended the festival. However, for the past few years the sun rays have not been covering entire deity due to various reasons, including air pollution.

Member of the Mahalaxmi Kirnotsav Marg Nischitikaran Samiti and environmental activist Uday Gaikwad said, "The town planning department of KMC had formed a committee to study the path of sun's movement and asked to finalise a path. We are in the last leg of fixing the path. We will soon submit the maps to the town planning department."

Milind Karanjkar, a researcher at Vivekanand College, said, "We have been mapping and testing intensity of sun rays since the last two days. We registered that high intensity of sun rays is reaching the temple. We would sit together with temple management and suggest measures to prevent deviations in its path."

Following tasks are undertaken to solve the above problems/difficulties.

1) Considering the human interference, the major obstacle; the initial steps are taken to convince people to observe and see the phenomenon live on screen, placed in the temple premises. This was only possible with the cooperation and arrangement made by Shri. Mahesh Jadhav, Chiarman, Paschim Maharashtra Devasthan Samiiti, Kolhapur and his official team. Further he made the live streaming of the event through website of devasthan samiiti, local TV channels and other electronic medias to avoid crowd inside the temple. Subsequently, this help reducing the amount of dust particles, humidity, temperature, physical obstruction by the people. The illumination intensity is dramatically improved.

2) Only optimal no. of people (20) allowed including print and electronic media persons, office staff of the devasthan samiiti and priests inside the temple during the kirnotsav time. Paschim Maharashtra Devasthan samitii request to stake holders to remove the water tanks on the buildings and apartments, temporarily extension shades advertising boards on the shop, some electricity cables on the way, trees on the path are trimmed. It is seen that the sun rays travel in proper way and reaches to deity at the proper place and the kirnotsav is successfully complete both in the 'Dakshinayan' and 'Uttarayan' properly and required lux level is obtained.

3) All the incandescent lamps high mask lamos are replaced by LED to reduce power consumption and ambient temperature.

4) The subsequent reflection came due to vitrified tiles, fitted in the temple, obstruct resultant intensity. The path of the sun rays is covered by cloth mats to reduce reflection of light to avoid light interference. This minimizes the loss of sunrays during their journey. The intensity, temperature, humidity, wind speed and direction of sunrays are monitored during kirnotsav.

Conclusion: (Kirnotsav, during the ‘Dakshinayan’ of Sun)

In the current situation study/results indicates that if environment is clear, no dense clouds in the sky, no dust particles, no pollutants, and if only optimal no. of people (maximum 20) enter inside the temple during the period of Kirnotsav i.e. from 5.00 pm to 5.55 pm (‘Dakshinayan’ of sun), the sunrays festival called as Kirnotsav succeeds for five days.

After successful study of kirnotsav, during the ‘Dakshinayan’ of the sun, we noticed /found that festival occurs during November 9, 10, 11, 12 and ends on November 13. i.e after two days of previous dates announced (09 November to 11 November).

Further as per our observations the study shall be extended up to 14, and 15 Nov. to check the sun rays reaches or not on deity. If above mentioned factors are up to the required mark the period of ‘Dakshinayan’ Kirnotsav may be ends/last on 15 Nov. 2020. (up to seven days)

Conclusion: (Kirnotsav, during the ‘Uttarayanyan’ of Sun)

In the current situation the study/results indicates that if environment is clear, no dense clouds in the sky, no dust particles, no pollutants, and if only optimal no. of peoples (maximum 20) enter inside the temple during the period of Kirnotsav i.e. from 5.15 pm to 6.20 pm (“Uttarayanyan” of sun), the sunrays festival called as Kirnotsav succeeds for five days.

After successful study of kirnotsav, during the “Uttarayanyan’ of the sun, we noticed /found that, festival occurs during January 29, 30, 31, February 01 and ends on February 02. i.e two days early of previous dates announced (31 January to February 1, 2). Further as per our observations the study shall be started from 27 and 28 January to check the sun rays reaches or not on deity. If above mentioned factors are up to the required mark the period of “Uttarayanyan’ Kirnotsav may be up to seven days.

Letter by Shree Mahalaxmi Karveer Nivasini Temple Office

WESTERN MAHARASHTRA DEVASTHAN MANAGEMENT COMMITTEE

पश्चिम महाराष्ट्र देवस्थान व्यवस्थापन समिती

श्रीमहालक्ष्मी करवीर निवासिनी मंदिर ऑफिस
SHREE MAHALAXMI KARVEER NIVASINI TEMPLE OFFICE

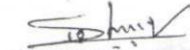
कोल्हापूर. फोन : २५४१७७९ KOLHAPUR. PHONE : 2541779

जावक क्र. :

दिनांक :

The team led by Dr. Milind M. Karanjkar from Department of Physics, Vivekanand College, Kolhapur is investigating several aspects of environmental pollution and subsequent impact on ambience of Shri. Mahalaxmi temple, Kolhapur. This temple is being visited by several lakhs of devotees every year and is one of the popular and sacred places in southern Maharashtra.

It was observed by the team that inside the Garbhkuti, the average values of temperature and humidity were 36.1°C and 84% respectively. There were several incandescent and florescent lamps installed in the temple, which were causing rise in temperature and humidity. The power consumption was also substantial. However, as per the suggestion of the team, the temple committee installed LEDs. LED is the latest lighting technology, which helps in keeping the surrounding temperature low as it is a cold source of light. Due to LED lights installation both the temperature and humidity were brought down substantially to 32.5 °C and 72% respectively. This results into the creation of good ambience in Garbhkuti that help Pujari's and devotee's and all other people who visit the temple. Similarly the LED installations have caused substantial reduction in power consumption. The electricity bill of Rs. 1.65 Lakh was reduced to Rs. 1.40 Lakhs.

Manager,

Shri Karveer Nivssini (Mahalaxmi) Devasthan,
Sub - Office, Kolhapur (Maharashtra).

Shri Karveer Nivssini (Mahalaxmi) Devasthan,
Sub - Office, Kolhapur (Maharashtra)

WESTERN MAHARASHTRA DEVASTHAN MANAGEMENT COMMITTEE

पश्चिम महाराष्ट्र देवस्थान व्यवस्थापन समिती
श्रीमहालक्ष्मी करवीर निवासिनी मंदिर ऑफिस
SHREE MAHALAXMI KARVEER NIVASINI TEMPLE OFFICE

कोल्हापूर. फोन : २५४१७७९ KOLHAPUR. PHONE : 2541779

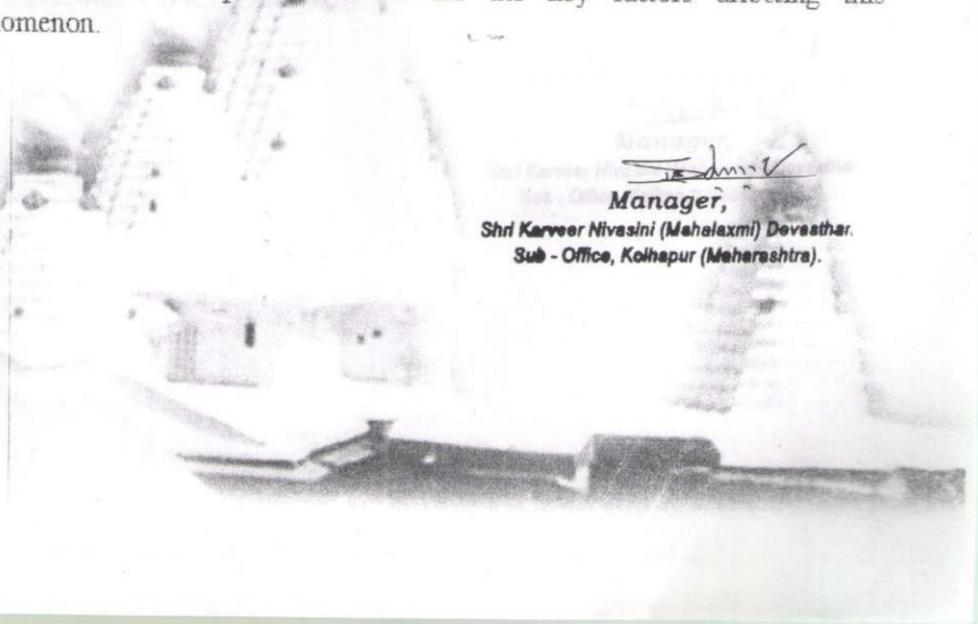
जावक क्र. :

दिनांक :

The team led by Dr. Milind M. Karanjkar from Department of Physics, Vivekanand College, Kolhapur is investigating several aspects of environmental pollution and subsequent impact on ambience of Shri. Mahalaxmi temple, Kolhapur. This temple is being visited by several lakhs of devotees every year and is one of the popular and sacred places in southern Maharashtra.

"Kiranotsav" is one of the most unique and an interesting festival celebrated twice a year (in the month of November and January-February). During this period at the time of sunset, rays travel from Mahadwar-Garud Mandap-Ganapati Mandir-Kasav Chowk-Pitali Umbaratha-Khajina Chowk-Garbhagriha-Garbhkuti-Godess Mahalaxmi, stepwise. This takes about 20 minutes for rays to travel from Mahadwar to Godess Mahalaxmi. This depends on sun's altitude and azimuth positions. The team narrates the detailed scientific information about this festival to all the devotees.

However, recently there was some problems in "Kiranotsav", due to which the festival did not take place properly. The reasons behind this incomplete "Kiranotsav" festival are studied by this team. It is observed that some obstacles and pollution level are the key factors affecting this phenomenon.

Manager,

Shri Karveer Nivasini (Mahalaxmi) Devasthan.
Sub - Office, Kolhapur (Maharashtra).

Photographs of Kirnotsav (2023 – 24)

कोल्हापूर

BREAKING NEWS

NEWS 18
लोकमत
news18lokmat.com

**किरणोत्सव सोहळा
पाहण्यासाठी गर्दी**

0:19 / 0:50

News18 लोकमत + 3 आठवडे

Kirnotsav Kolhapur 2023 : अंबाबाई मंदिरात किरणोत्सवाचा प्रारंभ | Ambabai Kirnotsav Sohala

साडेतीन शक्तीपीठांपैकी एक महत्त्वाचे पीठ म्हणून जगभर ओळख असणाऱ्या करवीर निवासिनी अंबाबाई देवीच्या किरणोत्सवाला आजपासून प्रारंभ झाला आहे. किरणोत्सवाच्या पहिल्या दिवशी सूर्यकिरणांनी अंबाबाई देवीच्या मूर्तीला चरण स्पर्श केला आहे. #Kirnotav2023 #Kolhapur #Ambabai #Kolhapurmahalaxmi #marathineews18 #maharashtraneews18 #marathibatmyanews18 **कमी पहा**

👍 🗨

Prof. Dr. Milind Karanjkar, Department of Physics, Vivekanand College, Kolhapur (09/11/2023)

कोल्हापूर

BREAKING NEWS

NEWS 18
लोकमत
news18lokmat.com

**किरणोत्सव सोहळा
पाहण्यासाठी गद**

0:23 / 0:50

News18 लोकमत + 3 आठवडे

Kirnotsav Kolhapur 2023 : अंबाबाई मंदिरात किरणोत्सवाचा प्रारंभ | Ambabai Kirnotsav Sohala

साडेतीन शक्तीपीठांपैकी एक महत्त्वाचे पीठ म्हणून जगभर ओळख असणाऱ्या करवीर निवासिनी अंबाबाई देवीच्या किरणोत्सवाला आजपासून प्रारंभ झाला आहे. किरणोत्सवाच्या पहिल्या दिवशी सूर्यकिरणांनी अंबाबाई देवीच्या मूर्तीला चरण स्पर्श केला आहे. #Kirnotav2023 #Kolhapur #Ambabai #Kolhapurmahalaxmi #marathineews18 #maharashtraneews18 #marathibatmyanews18 **कमी पहा**

👍 🗨

Kirnotsave on 09/11/2023

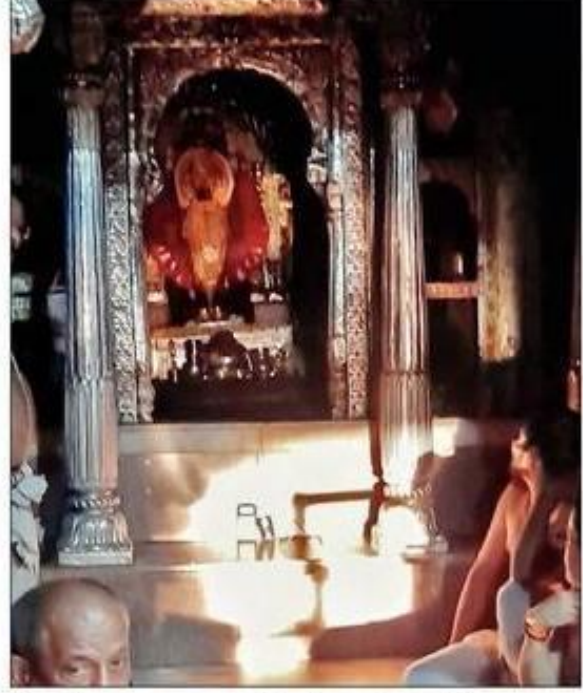
किरणोत्सवाचा सोहळा आजपासून

- बुधवारीच किरणे गर्भगृहापर्यंत;
पावसाचा अडथळा नसल्यास
आज पूर्ण क्षमतेने किरणोत्सव

कोल्हापूर : पुढारी वृत्तसेवा

दक्षिणायन कालखंडातील अंबाबाईच्या किरणोत्सवाला गुरुवारपासून (दि. ९) सुरुवात होणार आहे. बुधवारी सकाळपासून पाऊस आणि ढगाळ वातावरण असूनही किरणे गर्भगृहाबाहेरील पायऱ्यांपर्यंत पोहोचली. गुरुवारी किरणोत्सवाचा पहिला दिवस असून किरणे देवीच्या चरणांपर्यंत येण्याची शक्यता आहे.

अंबाबाईचा किरणोत्सव ९ ते १३ नोव्हेंबरपर्यंत चालणार आहे. यातील ९, १० आणि ११ नोव्हेंबर हे मुख्य दिवस असणार आहेत. पहिल्या दिवशी देवीच्या चरणावर, दुसऱ्या दिवशी शरीरावर, तिसऱ्या दिवशी मुखकमलावर पडतात. सोहळ्याची तयारी पूर्ण करण्यात आली आहे. हा सोहळा भाविकांना पाहता यावा, यासाठी विद्यापीठ हायस्कूल परिसर, बिंदू चौक व मंदिरातील एलईडी स्क्रिनवर थेट प्रक्षेपण करण्यात येणार आहे.

किरणोत्सवाच्या पार्श्वभूमीवर बुधवारी करण्यात आलेल्या पाहणीवेळी सूर्यकिरणे देवीच्या गर्भगृहापर्यंत पोहोचली. (छाया : अर्जुन टाकळकर)

अंबाबाई मंदिरात आजपासून किरणोत्सव

किरणांची तीव्रता तपासण्यात यश; एलईडी स्क्रीनवरून थेट प्रसारण

► सकाळ वृत्तसेवा

कोल्हापूर, ता. ८ : करवीर निवासिनी श्री अंबाबाई मंदिरात उद्या (गुरुवार) पासून किरणोत्सवाला प्रारंभ होणार आहे. सलग पाच दिवस हा सोहळा होणार असून, किरणोत्सव मार्गाची आजही पाहणी झाली. मावळतीच्या सूर्यकिरणांचा अपेक्षित प्रवास सुरू असून, वातावरण स्वच्छ राहिल्यास पूर्ण क्षमतेने हा सोहळा होईल, अशी अपेक्षा प्रा. डॉ. मिलिंद कारंजकर यांनी व्यक्त केली. दरम्यान, पाहणीवेळी मंदिर व्यवस्थापक महादेव दिंडे उपस्थित होते.

कोल्हापूर : श्री अंबाबाई मंदिरात बुधवारी किरणोत्सव मार्गाची पाहणी झाली.

किरणोत्सव मार्गाची कालपासून पाहणी झाली. काल मावळतीची किरणे पितळी उंबऱ्यापर्यंत तर आज गाभाऱ्यापर्यंत पोचली. आज वातावरण ढगाळ असले तरी काही काळ ढग बाजूला गेल्याने किरणांची तीव्रता तपासण्यात यश आले. किरणोत्सव

सोहळा पाहण्यासाठी होणाऱ्या गर्दीच्या पार्श्वभूमीवर पश्चिम महाराष्ट्र देवस्थान समितीच्या वतीने विद्यापीठ हायस्कूल परिसर, बिंदू चौकासह मंदिर परिसरातील एलईडी स्क्रीनवरून हा सोहळा थेट प्रसारित केला जाणार आहे.

Daily Sakal dated 08/11/2023

लोकमत

पितळी उंबरठ्यापर्यंत पोहोचली किरणे : आर्द्रता वाढल्याचा परिणाम

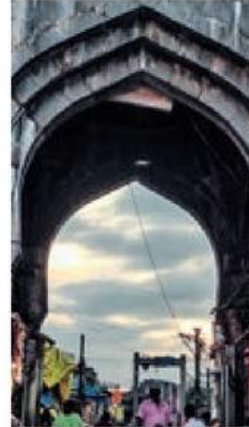
किरणोत्सवाच्या दुसऱ्या दिवशी ढगांचा अडथळा

कोल्हापूर : करवीर निवासिनी अंबाबाई दक्षिणायन किरणोत्सवाच्या दुसऱ्या दिवशी गुरुवारी किरणे पितळी उंबरठ्यापर्यंत पोहोचून लुप्त झाली. किरणे देवीच्या मूर्तीपर्यंत पोहोचण्यात ढगांचा अडथळा प्रमुख कारण ठरले.

दक्षिणायन किरणोत्सवास बुधवार (दि. ८) पासून सुरुवात झाली आहे. हा किरणोत्सव सोमवार (दि. १३) पर्यंत असणार आहे. पहिल्या दिवशी किरणे देवीच्या संगमरवरी पायऱ्यांपर्यंत पोहोचून लुप्त झाली. तर दुसऱ्या दिवशी गुरुवारी सकाळी काही प्रमाणात ढगाळ वातावरण होते. यात दुपारनंतर सुधारणा झाली, किरणांची तीव्रता वाढली. त्यामुळे सायंकाळी पावणेपाच वाजता किरणे

महाद्वारातून मंदिरात पोहोचली. त्यानंतर हवेतील आर्द्रता अचानकपणे वाढली आणि ढगाळ वातावरण निर्माण झाले. याचा एकत्रित परिणाम होऊन किरणे देवीच्या गाभाऱ्यापर्यंत पोहोचलीच नाहीत. ही किरणे केवळ पितळी उंबरठ्यापर्यंत पोहोचून लुप्त झाली. त्यामुळे दुसऱ्या दिवशीही भक्तांचा हिरमोड झाला.

आता पुढील चार दिवस हा किरणोत्सव असणार आहे. त्यामुळे येत्या एक-दोन दिवसांत पूर्ण क्षमतेने किरणे देवीच्या गाभाऱ्यापर्यंत पोहोचून हा उत्सव पूर्ण होईल, अशी आशा जाणकारांकडून व्यक्त होत आहे. यावेळी पश्चिम महाराष्ट्र देवस्थान समितीचे मंदिर व्यवस्थापक महादेव दिंडे व कर्मचारी आणि भक्त उपस्थित होते.

अंबाबाई मंदिरात किरणोत्सवाच्या दुसऱ्या दिवशी किरणे गाभाऱ्यात पोहोचण्यात ढगांचा अडथळा आला. (छाया : आदित्य वेल्हाळ)

किरणांचा प्रवास असा...

- ४:४५ वाजता : महाद्वारातून प्रवेश.
- ५:०० वाजता : गरुड मंडपापर्यंत.
- ५:०७ वाजता : गरुड मंडप जिन्यात.
- ५:२१ वाजता : किरणे गणपती मंदिर चौकात.
- ५:३२ वाजता : पितळी उंबरठ्यापर्यंत गेल्यानंतर किरणे लुप्त.

किरणे देवीच्या मूर्तीवर पोहोचण्यासाठी ५० ते ५५ लक्स इतकी आर्द्रता लागते. पण, आज गुरुवारी ७१ लक्स इतकी म्हणजे २० टक्के जादा आर्द्रता हवेत होती. त्यात घनदाट ढग आल्याने दुसऱ्या दिवशी किरणे पितळी उंबरठ्यापर्यंतच पोहोचली.

- मिलिंद कारंजकर, किरणोत्सव अभ्यासक

अंबाबाई चरणी सव्वा कोटीचे दान मोजणी पूर्ण : ढगाळ वातावरणाचा किरणोत्सवात अडथळा

लोकमत न्यूज नेटवर्क
कोल्हापूर : शारदीय नवरात्रोत्सवात करवीर निवासिनी श्री अंबाबाई मंदिराच्या खजिन्यात तब्बल १ कोटी ३६ लाख ६२ हजार १९६ रुपयांची भर पडली आहे. उत्सव काळात १५ लाखांहून अधिक भाविकांनी अंबाबाईचे दर्शन घेतले. या भाविकांकडून देणगी पेटित ही रक्कम टाकण्यात आली आहे. याशिवाय मंगळसूत्र, जोडवी, मणी सारखे दागिनेही आहेत. दरम्यान ढगाळ वातावरणामुळे शुक्रवारी अंबाबाईचा किरणोत्सव सोहळा झाला नाही.

साडेतीन शक्तिपीठातील प्रमुख देवता असलेल्या अंबाबाईच्या दर्शनासाठी नवरात्रोत्सव काळात लाखो भाविक येतात. याकाळातच देवस्थान व्यवस्थापन समितीला सर्वाधिक उत्पन्न मिळते. सोमवारपासून देवस्थान समितीच्या कार्यालयासमोरील मंडपात मोजदाद सुरू झाली ती शुक्रवारी संपली. मंदिर

शारदीय नवरात्रोत्सवात कोल्हापुरातील श्री अंबाबाई मंदिराच्या देणगी पेट्यांमध्ये आलेल्या रकमेची मोजदाद शुक्रवारी पूर्ण झाली.

धुक्यांनी अडवली किरणांची वाट

अंबाबाईच्या किरणोत्सवाच्या दुसऱ्या दिवशी ढगांनी मावळतीच्या सूर्यकिरणांची वाट अडवली. गुरुवारी किरणे किमान पितळी उंबऱ्यापर्यंत आली होती. पण शुक्रवारी तेदेखील घडले नाही. किरणे मंदिर आवारात आलीच नाहीत. त्यामुळे भाविकांच्या दर्शन रंगा सुरूच ठेवण्यात आल्या. आता किरणोत्सवाचे आज शनिवार आणि उद्या रविवार असे दोन दिवस आहेत.

आवारात समितीच्या ८ ते १० देणगी पेट्या आहेत. त्यापैकी पेट्टी क्रमांक १ व २ मधून प्रत्येकी ४० लाख रुपये जमा झाले आहेत. अन्य पेट्यांमधूनही २३ लाख, ८ लाख, ५ लाख अशा रकमा निघाल्या अशारीतीने अंबाबाईच्या

एकूण खजिन्यात १ कोटी ३६ लाख ६२ हजार १९६ रुपयांची भर पडली आहे. यासह अनेक भाविकांनी देणगी पेट्यांमध्ये मणी, मंगळसूत्र, जोडवी, नथ असे सोन्या-चांदीचे अलंकार टाकले आहेत.

Kolhapur Main
Page No. 2 Nov 11, 2023
Powered by: erelego.com

Daily Lokmat dated 11/11/2023

तिसऱ्या दिवशीही ढगांचा अडथळा कायम किरणोत्सव : कॅलिफोर्नियाच्या दाम्पत्याची हजेरी

सकाळ वृत्तसेवा

कोल्हापूर, ता. ११ : करवीर निवासिनी श्री अंबाबाई मंदिरातील किरणोत्सवाच्या तिसऱ्या दिवशी आजही ढगांचा अडथळा कायम राहिला. त्यामुळे भाविकांची निराशा झाली. दरम्यान, आणखी दोन दिवस हा सोहळा होणार असून मावळतीच्या सूर्यकिरणांचा अभ्यासही होणार आहे. किरणोत्सवाचा सोहळा अनुभवण्यासाठी आज कॅलिफोर्नियाहून अॅलेक्स आणि राधिका या दाम्पत्याने हजेरी लावली. गेली काही वर्षे हा सोहळा अनुभवण्यासाठी यायचे ठरवत होते. मात्र, यंदा हा योग आल्याचे त्यांनी सांगितले.

देवस्थान समितीच्या वतीने गेली काही वर्षे किरणोत्सव पाच दिवसांचा होतो. त्यानुसार मंगळवार (ता. ७)

पासून मावळतीच्या सूर्यकिरणांची पाहणी सुरू झाली. गुरुवारी (ता. ९) पहिल्या दिवशी किरणे पितळी उंबऱ्यापर्यंत पोहोचली. काल पूर्णच वातावरण ढगाळ राहिले. त्यामुळे आजच्या सोहळ्याबाबत उत्सुकता होती.

सायंकाळी पाच वाजून ११ मिनिटांनी गरुड मंडपात किरणे पोहोचली. त्यावेळी त्यांची तीव्रता अपेक्षित होती. मात्र, पुढील प्रवासात ढग आडवे आल्याने पाच वाजून तीस मिनिटांनी ती पितळी उंबऱ्यापर्यंत पोहोचली; पण तीव्रता एकदमच कमी झाली. पुढे पाच वाजून ४५ मिनिटांनी अंधुकशा किरणे कटांजनापर्यंत पोहोचली. आणखी दोन दिवस मावळतीच्या किरणांची पाहणी होणार असल्याचे किरणोत्सव अभ्यासक डॉ. मिलिंद कारंजकर यांनी सांगितले.

कोल्हापूर : करवीर निवासिनी श्री अंबाबाई मंदिरातील किरणोत्सव सोहळा अनुभवण्यासाठी कॅलिफोर्निया येथील अॅलेक्स आणि राधिका या दाम्पत्याने हजेरी लावली.

Daily Sakal dated 11/11/2023

अंबाबाई मूर्तीस सूर्यकिरणांचा चरणस्पर्श

लोकमत न्यूज नेटवर्क
कोल्हापूर : दक्षिणायन
किरणोत्सव सोहळ्याच्या चौथ्या
दिवशी अंबाबाई मूर्तीस
सायंकाळी पावणेसहाच्या
सुमारास सूर्यकिरणांचा
चरणस्पर्श होऊन ती उजवीकडे
लुप्त झाली. आज, सोमवारी
किरणोत्सवाच्या अखेरच्या
दिवशी किरणोत्सव पूर्ण क्षमतेने
होईल, असा अंदाज अभ्यासक
प्रा. डॉ. मिलिंद कारंजकर यांनी
व्यक्त केला आहे.

किरणोत्सव सोहळ्याच्या
पहिल्या दोन दिवसांत अचानक
आलेला पाऊस आणि ढगांचा
अडथळा निर्माण झाला होता.
त्यानंतर रविवारी चौथ्या दिवशी
सायंकाळी ५ वाजता किरणे
गरुड मंडपात पोहोचली.
त्यानंतर ५ वाजून २९ मिनिटांनी
गणपती चौकात पोहोचली.
त्यानंतर ५ वाजून ३३ मिनिटांनी
ती पितळी उंबऱ्यापर्यंत
पोहोचली, ५ वाजून ४३
मिनिटांनी ती कटांजलापर्यंत
पोहोचली. त्यानंतर किरणांची
तीव्रता कमी होऊ लागली.
अखेरीस ५ वाजून ४५ मिनिटांनी
सूर्यकिरणे अंबाबाई मूर्तीच्या
चरणापर्यंत पोहोचली व
किंचितशी वरच्या बाजूला
उजवीकडे लुप्त झाली. आज,
किरणोत्सवाचा अखेरचा दिवस
आहे. भाविकांना पाचव्या दिवशी
हा सोहळा पूर्ण होईल आणि
याची देही याची डोळा पाहता
येईल, असा अंदाज आहे.

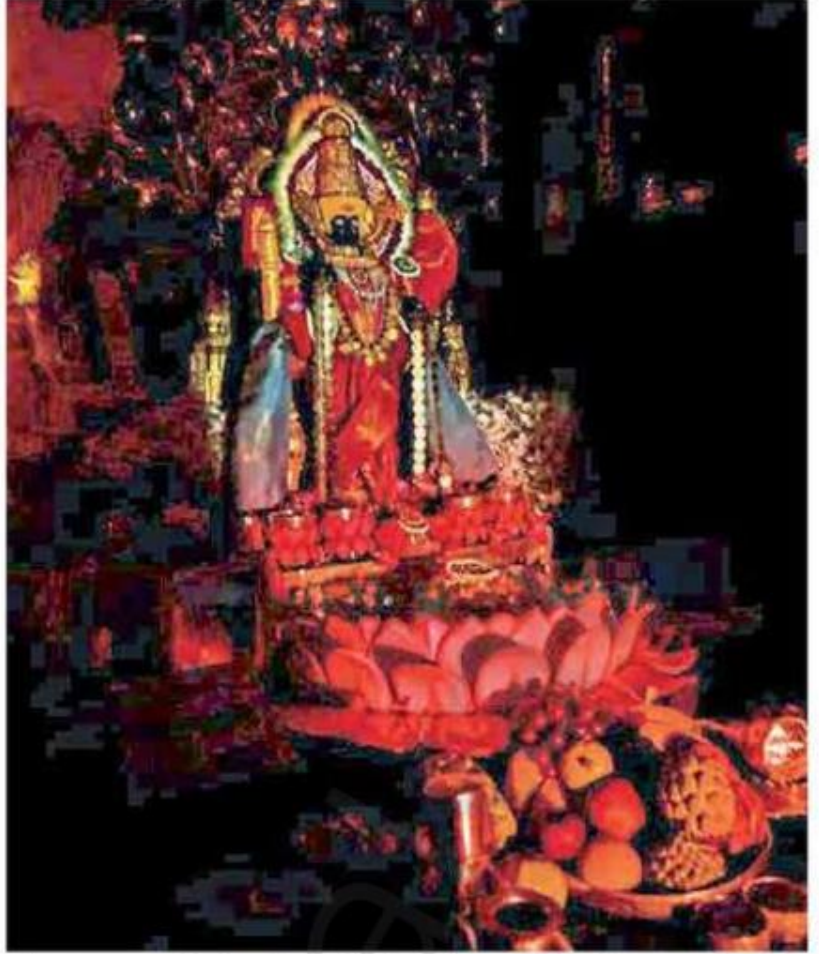
करवीरनिवासानी अंबाबाई दक्षिणायन किरणोत्सव
सोहळ्याच्या चौथ्या दिवशी रविवारी सूर्यकिरणे मूर्तीच्या
चरणापर्यंत पोहोचली. (छाया : नसीर अत्तार)

सूर्यकिरणांचा अंबाबाई मूर्तीच्या चरणांना स्पर्श

► सकाळ वृत्तसेवा

कोल्हापूर, ता. १२ : ढगाळ वातावरणामुळे गेले तीन दिवस मूर्तीपर्यंत न पोहोचलेली सूर्यकिरणे आज अंबाबाई मूर्तीच्या चरणांपर्यंत पोहोचली. संध्याकाळी ५.४५ मिनिटांनी हा चरणस्पर्श झाला.

गुरुवार (ता.९) पासून किरणोत्सवाला प्रारंभ झाला. पण गेले तीन दिवस ढगाळ वातावरण असल्याने सूर्यकिरणे मूर्तीपर्यंत पोहोचू शकली नव्हती. शनिवारी (ता.११) सूर्यकिरणे मूर्तीच्या कटांजनापर्यंत आली. आज संध्याकाळी ४.४९ मिनिटांनी सूर्यकिरणे महाद्वारातून आत आली. ५.२९ मिनिटांनी ती गणपती चौकात पोहोचली. ५.३३ मिनिटांनी सूर्यकिरणांनी पितळी उंबरा पार केला. ५.४३ मिनिटांनी ती मूर्तीच्या कटांजनापर्यंत आली. ५.४५ वाजता देवीच्या चरणाला सूर्यकिरणांनी स्पर्श केला व ती उजव्या बाजूला लुप्त झाली. त्यानंतर घंटानाद झाला व देवीची आरती करण्यात आली.

कोल्हापूर : करवीर निवासिनी श्री अंबाबाईच्या मूर्तीला रविवारी सायंकाळी सूर्यकिरणांनी चरणस्पर्श केला.

Daily Sakal dated 12/11/2023

कोल्हापूर : करवीर निवासिनी श्री अंबाबाई मंदिरात गुरुवारी ढगाळ वातावरणामुळे किरणोत्सव होऊ शकला नाही.

दुसऱ्या दिवशीही ढगांचा अडथळ्या कायम

करवीर निवासिनी श्री अंबाबाई मंदिर किरणोत्सव

► सकाळ वृत्तसेवा

कोल्हापूर, ता. १० : करवीर निवासिनी श्री अंबाबाई मंदिरातील किरणोत्सवाच्या दुसऱ्या दिवशीही ढगाळ वातावरणामुळे किरणोत्सव पूर्ण होऊ शकला नाही. किरणोत्सव अभ्यासकांच्या अभ्यासानुसार आज मूर्तीच्या कमरेपर्यंत मावळतीची सूर्यकिरणे येणे अपेक्षित होते. पण, वातावरणच ढगाळ असल्याने भाविकांची निराशा झाली.

गेली काही वर्षे देवस्थान समितीच्या वतीने पाच दिवस किरणोत्सव सोहळा होतो. त्यानुसार कालपासून या सोहळ्याला प्रारंभ झाला आहे.

अधिकाधिक भाविकांना हा सोहळा अनुभवता यावा, यासाठी मंदिर परिसरात एलईडी स्क्रीनही उभारण्यात आल्या आहेत. मात्र, काल पहिल्या दिवशी किरणे पितळी उंबऱ्यापर्यंतच पोचली आणि आज तर पूर्णच ढगाळ वातावरण राहिले.

किरणोत्सव आजपासून

कोल्हापूर : वास्तुरचनेचा व निसर्गाचा अलौकिक सोहळा असलेल्या करवीर निवासिनी श्री अंबाबाईच्या किरणोत्सवाला आज गुरुवारपासून सुरुवात होत आहे; पण गेल्या दोन दिवसांपासूनचे ढगाळ वातावरण आणि पाऊस बघता आज किरणोत्सव होण्याची शक्यता धूसर आहे.

श्री अंबाबाईचा वर्षातून दोन वेळा किरणोत्सव होतो. ३१ जानेवारी, १ व २ फेब्रुवारी तसेच ९ ते ११ नोव्हेंबर या किरणोत्सवाच्या तारखा आहेत. तीन ते पाच दिवसांच्या सोहळ्यात मावळतीची सूर्यकिरणे अंबाबाईच्या मूर्तीचा चरणस्पर्श करत देवीच्या चेहऱ्यापर्यंत पडतात व किरणोत्सव पूर्ण होतो.

Kolhapur Main

Page No. 4 Nov 09, 2023

Powered by: erelego.com

किरणोत्सवात निराशाच

लोकमत न्यूज नेटवर्क
कोल्हापूर : करवीरनिवासिनी श्री अंबाबाईच्या किरणोत्सवात शनिवारीदेखील निराशाच झाली. सध्या ढगाळ वातावरण व धुक्यामुळे सूर्यकिरणांची तीव्रता कमी झाली असून मावळतीची किरणे अंबाबाई मंदिराच्या गाभाऱ्यापर्यंत पोहोचण्यास अडथळा होत आहे. त्यामुळे शनिवारी किरणे गाभाऱ्यातील कटांजनापर्यंत येऊन लुप्त झाली.

अंबाबाईच्या किरणोत्सवाचा शनिवारी तिसरा व महत्त्वाचा दिवस होता. या दिवशी किरणे अधिक तीव्र असतात व ती अंबाबाईच्या मूर्तीवर जातात. मात्र यंदा किरणांनी मूर्तीचा चरणस्पर्शही केलेला नाही. मंदिरातील विद्युतदिवे बंद करून काही काळासाठी किरणोत्सवाची पाहणी केली.

Kolhapur Main

Page No. 2 Nov 12, 2023

Powered by: erelego.com

मावळतीची सूर्यकिरणे पितळी उंबऱ्यापर्यंतच

श्री अंबाबाई मंदिरात किरणोत्सवास प्रारंभ

► सकाळ वृत्तसेवा

कोल्हापूर, ता. ९ : करवीर निवासिनी श्री अंबाबाई मंदिरातील किरणोत्सवाच्या पहिल्या दिवशी आज मावळतीची सूर्यकिरणे मंदिरातील पितळी उंबऱ्यापर्यंतच पोहोचली. ढगाळ वातावरणामुळे ती पुढे न सरकल्याने मूर्तीपर्यंत पोहोचू शकली नाहीत. दरम्यान, महाद्वार रोडवर किरणांची तीव्रता अपेक्षेपेक्षा अधिक होती. मात्र, किरणांच्या पुढच्या प्रवासात ढग आडवे आल्याने तीव्रता कमी झाली, असे प्रा. डॉ. मिलिंद कारंजकर यांनी सांगितले.

पहिल्या दिवशी किरणे मूर्तीला चरणस्पर्श करतात. दुसऱ्या दिवशी मूर्तीच्या कमरेपर्यंत आणि तिसऱ्या दिवशी ती मुखकमलापर्यंत पोहोचतात. मात्र, गेल्या काही वर्षांत किरणोत्सवाच्या तारखा बदलल्या आहेत का, याचा अभ्यास किरणोत्सव समितीकडूनसुरू आहे.

दोन दिवसांतील किरणांची तीव्रता पाहाता आज मूर्तीच्या चरणापर्यंत किरणे पोहोचतील, अशी अपेक्षा होती. मात्र, सायंकाळी पाच वाजून ३२ मिनिटांनी ती पितळी उंबऱ्यापर्यंत आली आणि ढग आडवा आल्याने पुढचा प्रवास थांबला. दरम्यान, या वेळी देवस्थान समितीचे सचिव सशांत

कोल्हापूर : श्री अंबाबाई मंदिरात गुरुवारपासून किरणोत्सवाला प्रारंभ झाला. पहिल्या दिवशी मावळतीची सूर्यकिरणे पितळी उंबऱ्यापर्यंतच पोचली.

बनसोडे, मंदिर व्यवस्थापक महादेव दिंडे, विवेकानंद कॉलेजच्या नेहा शिंदे आदी उपस्थित होते. देवस्थान समितीने मंदिर परिसरात किरणोत्सवाचे थेट प्रसारण पहाता यावे, यासाठी एलईडी स्क्रीन उभारले आहेत.

किरणांचा प्रवास असा...

● सायंकाळी ५ : गरुड मंडप ● पाच वाजून सात मिनिटे : गरुड मंडप जिना, ● पाच वाजून २१ मिनिटे : गणपती मंदिर चौक ● पाच वाजून ३२ मिनिटे : पितळी उंबरा

One Page Report

“Dissemination of Education for Knowledge, Science and Culture”

- Shikshanmaharshi Dr. Bapuji Salunkhe

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

Vivekanand College, Kolhapur (Autonomous)

Department of Physics

One Page Report

Name of the Department	Department of Physics																		
Name of the Activity	“A scientific Study of Kirnotsav in Mahalaxmi (Ambabai) Temple, Kolhapur during ‘Dakshinayan’ and ‘Uttarayan’ of Sun” (2023 – 24).																		
Date / Duration	09 – 13 November 2023																		
Aims and Objectives	Mahalaxmi (Ambabai) temple built in an ancient time is an excellent architectural design with natural stones. Kirnotsav at Mahalaxmi (Ambabai) temple, Kolhapur, Maharashtra is one of the most awaited festivals for a people from Maharashtra and other states. It is also becoming popular amongst people from other countries.																		
No. of Beneficiaries	<table border="1"><tr><td rowspan="2">Teachers</td><td>Male</td><td>01</td><td>01</td></tr><tr><td>Female</td><td>-</td><td></td></tr><tr><td rowspan="2">Students</td><td>Male</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>Female</td><td>-</td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Total</td><td>01</td></tr></table>	Teachers	Male	01	01	Female	-		Students	Male	-	-	Female	-		Total			01
Teachers	Male		01	01															
	Female	-																	
Students	Male	-	-																
	Female	-																	
Total			01																
Expenditure and Fundings	College Funds																		
Brief Discussion	During ‘Dakshinayan’ and Uttarayan of sun the sun rays’ traverse about 200 meters, from Mahadwar arch to idol goddess Mahalaxmi (Ambabai). During ‘Dakshinayan’ of Sun (November 9 to 13) sun rays spectacularly illuminates an entire path, that dominates reddish golden sunrays stemming from longer wavelength of solar spectrum. There was barrier of clouds on second and third day of Kirnotsav.																		
Outcomes	The current study indicates that if environment is clear, no dense clouds in the sky, no dust particles, no pollutants, the sunrays festival called as Kirnotsav succeeds for five days. Also, number of people preset in the sanctum during festival effects the level of humidity inside the sanctum which further diffracts lights from reaching idol. This problem is overcome by arranging LED screen for devotees outside the sanctum. There was barrier of clouds during festivals which constrains sun rays reaching from dignity idol.																		

sslatte
HoD
HEAD
DEPARTMENT OF PHYSICS
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR
(EMPOWERED AUTONOMOUS).